

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu JUDr. Jany Šrédlové a soudců Mgr. Lucie Králové a Mgr. Daniely Večerkové ve věci

žalobce: **prof. Ing. R.H., CSc.**, narozený dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupený advokátem JUDr. Martinem Klimo,
sídlem Jakubská 1, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti ČR**
sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2

o náhradu škody a nemajetkové újmy 56.100,- Kč, o odvolání žalovaného proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 14. 3. 2018, č. j. **28 C 266/2016 – 122**,

takto:

- I.** Rozsudek soudu I. stupně **se** ve vyhovujícím výroku I. napadeném do částky 31.900,- Kč ohledně částky 16.900,- Kč **potvrzuje**, ohledně částky 15.000,- Kč **se mění** tak, že se žaloba **zamítá**.
- II.** Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení před soudem I. stupně 30.842,98 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Martina Klimo, advokáta.
- III.** Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady odvolacího řízení 12.206,48 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Martina Klimo, advokáta.

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem uložil soud I. stupně žalovanému zaplatit žalobci 56.100 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok I.), zamítl žalobu na zaplacení 1.943.900 Kč (výrok II.) a uložil žalovanému zaplatit žalobci náklady řízení 30.842,98 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobce JUDr. Martina Klíma, advokáta (výrok III.).
2. Jelikož odvolání bylo podáno jen žalovaným do výroku I. a akcesorického výroku III., bude se odvolací soud zabývat jen nároky, ohledně nichž bylo žalobě vyhověno.
3. Žalobce se podanou žalobou domáhal jednak náhrady škody za vynaložené náklady právního zastoupení 30.600,- Kč, jednak přiměřeného zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu v důsledku nezákonně vedeného trestního stíhání 1.013.472 Kč (28.152 Kč x 36 měsíců trestního stíhání), jednak ušlého zisku 955.928,- Kč.
4. Žalovaný žalobci poskytl přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu 30.000 Kč. Ve zbytku požadovaný nárok neuznal. Pokud šlo o náhradu škody spočívající ve vynaložených nákladech právního zastoupení ve výši 30.600 Kč, byla ze strany žalobce doložena faktura jen na 24.200 Kč, která však nebyla vystavena na jméno žalobce, ale pro společnost xxx.
5. Soud I. stupně vycházel ze zjištění a nesporných tvrzení účastníků.
Proti žalobci bylo usnesením Policie ČR, Městské ředitelství Policie Brno, oddělení obecné kriminality ze dne 9. 1. 2015, č. j. KRPB-32495-139/TČ-2011-060279, zahájeno trestní stíhání pro přečin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 346 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákoníku. Žalobce byl rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 17. 8. 2015, sp. zn. 1 T 73/2015 ve spojení s usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 15. 1. 2016, č. j. 8 To 440/2015-616, obžaloby zproštěn dle § 226 písm. b) tr.ř.
Žalobce si v souvislosti se svým trestním stíháním zvolil právního zástupce.
Nebyly sporné úkony právní služby, tak jak je žalobce vymezil ve své žalobě, vyjma úkonu ze dne 15. 6. 2015 – konzultace a rozbor obžaloby (co do jeho základu) a úkonu ze dne 16. 1. 2015/6. 2. 2015, stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání a úkonu ze dne 7. 4. 2015 – písemné stanovisko ke stížnosti (co do právního posouzení).
Žalobce se se svým nárokem v celkové výši 2.000.000 Kč obrátil na žalovaného, který žalobci zaplatil na přiměřeném zadostiučinění na vzniklou nemajetkovou újmu 30.000 Kč.
Fakturou ze dne 15. 4. 2015 a prohlášením znaleckého ústavu ze dne 19. 10. 2017 bylo zjištěno, že JUDr. Martin Klíma, právní zástupce žalobce v trestním řízení, fakturoval dne 15. 4. 2015 za poskytnuté právní služby částku ve výši 24.200 Kč, společnosti xxx Tato částka byla společností xxx uhrazena, přičemž následně v průběhu r. 2016 byla žalobci stržena z jeho odměn za činnost ve znaleckém ústavu, kterému mu byly vypláceny.
Výslechem žalobce bylo zjištěno, že nejvíce se trestní stíhání projevilo v jeho profesní oblasti. Žalobce je spolumajitelem znaleckého ústavu xxx, ve kterém působí ještě s jedním znalcem..Jeho trestní stíhání vešlo v povědomí v odborných kruzích (mezi znalci) v Brně, kde působí. Rovněž se o jeho trestním stíhání vědělo na Fakultě xxx xxx xxx, kde rovněž působí. Dříve byl často přibírán do různých případů jako odborný konzultant, což v době jeho trestního stíhání odpadlo. Také v rozhodné době se znaleckým ústavem xxx přestal spolupracovat významný klient – společnost xxx. Pokud šlo o rodinný, společenský, osobní život, zde se vedené trestní stíhání žádným způsobem neprojevovalo, jeho rodinné či přátelské vztahy nebyly narušeny.
Z prohlášení proděkana Vysokého xxx xxx xxx, Fakulta xxx, prof. Ing. M. N. CSc., ze dne 30. 1. 2018, bylo zjištěno, že zaměstnanci a kolegové žalobce, o jeho trestním stíhání věděli. Toto pak narušilo jejich vztahy k žalobci, v negativním slova smyslu, např. během zasedání kolegia byl žalobce dáván jako odstrašující případ pro ostatní členy akademické obce. Také po dobu trestního stíhání, vzhledem k tomu, že mohlo dojít k poškození dobrého jména i fakulty, byl žalobce vyřazen ze znalecké činnosti fakulty. Ze strany kolegů z fakulty si žalobce musel

vyslechnout nemístné a nepříjemné poznámky na jeho osobu právě z důvodu vedeného trestního stíhání.

6. Soud I. stupně aplikoval § 1, § 7 odst. 1, § 8 odst. 1, § 26, § 31 odst. 1, 2, 3 a § 31a odst. 1, 2 zákona č. 82/1998 Sb.
7. Zprošťující rozsudek dle § 226 písm. b) tr.ř. ruší účinky zahájeného trestního stíhání, činí rozhodnutí, jímž bylo trestní stíhání zahájeno, ve smyslu odškodňovacího zákona „nezákonným“.
8. Pokud jde o **nemateriální újmu**, tato se nepresumuje (na rozdíl od nepřiměřené délky řízení) a musí být prokázána není-li zjevné, že by stejnou újmu utrpěla jakákoliv osoba, která by byla danou skutečností postižena a šlo by tedy o notorietu, kterou dokazovat netřeba (např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. 3. 2012, sp. zn. 30 Cdo 255/2009, ze dne 3. 7. 2012, sp. zn. 30 Cdo 428/2011). Rovněž tak je třeba prokazovat intenzitu (případně) újmy odůvodňující peněžní odškodnění.
9. Při stanovení formy a výše odškodnění vycházel soud I. stupně z již ustálené judikatury Nejvyššího soudu ČR (srov. zejm. rozhodnutí ze dne 11. 1. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2357/2010, ze dne 31. 5. 2012, sp. zn. 30 Cdo 914/2012), jež formuluje zásadní závěr, že „při úvaze o formě a výši odškodnění za nezákonně vedené trestní stíhání je třeba vzhlednout ke třem základním kritériím, kterými zpravidla jsou: povaha trestní věci, celková délka trestního řízení a následky v osobní sféře poškozené osoby“.
10. Žalobce byl stíhán pro podezření ze spáchání přečinu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 346 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákoníku, za který bylo možno v případě vydání odsuzujícího rozsudku uložit trest odnětí svobody v trvání 6 měsíců až 3 roky, popřípadě zákaz činnosti, tedy trest nižšího charakteru, kdy navíc v případě žalobce jakožto bezúhonné osoby nebylo vůbec reálné, aby byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Žalobce tedy spíše musel očekávat trest podmíněný navíc při spodní hranici trestní sazby. Touto skutečností je proto intenzita zásahu a s tím spojeného vzniku nemajetkové újmy výrazně snížena. Také povaha trestné činnosti, pro kterou byl žalobce stíhán, zpravidla nepůsobí přílišné společenské odsouzení stíhaného, jako je tomu mohlo například u trestných činů proti životu a zdraví, proti svobodě a lidské důstojnosti nebo u trestných činů hrubě narušující občanské soužití apod. Trestní stíhání také trvalo krátkou dobu – necelý jeden rok - a jednalo se dobu zcela přiměřenou. Žalobce byl proto vystaven nejistotě a tlaku trestního stíhání v podstatě „krátké“ časové období. V řízení pak bylo prokázáno, zejména účastnickou výpovědí žalobce a sdělením proděkana M. N., že o trestním stíhání žalobce se vědělo mezi kolegy na Fakultě xxx xxx xxx, kde žalobce působí. Ze strany jeho kolegů docházelo k negativním reakcím a rovněž jeho případ byl dáván jako odstrašující případ pro ostatní členy akademické obce. Po dobu trestního stíhání byla omezena znalecká činnost žalobce na působišti. Také o jeho trestním stíhání věděly další osoby a subjekty pohybující se v okruhu znalců. Tímto byla narušena a poškozena dobrá pověst žalobce a jeho vážnost v jeho profesi, tedy došlo k zásahu do jeho osobnostních sfér profesního života. Jiné zásahy do osobnostních sfér žalobce ani netvrdil.
11. Dle judikatury Nejvyššího soudu ČR (rozhodnutí ze dne 14. 6. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014, rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 6. 2013, sp. zn. 30 Cdo 2813/2001) „výše soudem přiznaného zadostiučinění musí odpovídat výši přiznaného zadostiučinění v případech, které se v podstatných znacích shodují. Významnější odchylka je možná jen tehdy, bude-li soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna. Za tímto účelem si pak soud opatří (a to i s využitím § 118a o. s. ř.) odpovídající zjištění. Žalobce by primárně měl zvolit přesvědčivé srovnání, podle kterého jeho újma z hlediska spravedlnosti není menší, než újma jiná, za kterou se přiznává minimálně žalovaná částka“.

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.

12. Soud I. stupně zvolil srovnání s věcí vedenou u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 10 C 264/2012. V této věci bylo poškozenému rozsudkem ze dne 6. 1. 2015, č. j. 10 C 264/2012-162, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 16. 9. 2015, č. j. 65 Co 145/2015-189, přiznána na nemajetkové újmě v důsledku nezákonně vedeného trestního stíhání částka ve výši 30.000 Kč. Poškozený byl v dané věci trestně stíhán pro trestný čin zvýhodňování věřitele, za který mu v případě odsuzujícího rozsudku hrozila trestní sazba od šesti měsíců do tří let. Trestní stíhání trvalo 1 rok a dva měsíce. Vedeným trestným stíháním bylo zasaženo do osobnostních práv poškozeného.
13. Při porovnání obou případů, lze uzavřít, že poškozeným hrozila stejná trestní sazba a u žalobce trestní stíhání trvalo o něco méně, než v případě poškozeného ve věci 10 C 264/2012. V obou případech pak došlo k zásahu do osobnostních sfér, avšak v případě žalobce byl tento zásah intenzivnější a výraznější, neboť se jednalo o zásah do profesního života, tedy o zásah spojený se zaměstnáním a odbornou činností žalobce, jež narušil i vážnost žalobce v jeho profesi. Z tohoto důvodu proto soud I. stupně zvolil částku o polovinu větší, než byla přiznána poškozenému ve věci 10 C 264/2012. Žalobci by proto náleželo 60.000 Kč. Jelikož žalovaný na tento nárok hradil již částku ve výši 30.000 Kč, přiznal mu soud I. stupně výrokem I. ještě 30.000 Kč.
14. U nároku na **náhradu škody v podobě vynaložených nákladů na obhajobu** aplikoval soud I. stupně druhou větu § 2952 o. z., jelikož škoda vznikla v souvislosti se zprošťujícím rozsudkem ze dne 17. 8. 2015. Dle tohoto ustanovení může škoda spočívat v též v dluhu. Tedy podmínka vzniku povinnosti nahradit škodu může nastat již tím, že jmění poškozeného je zatíženo dluhem, a to bez ohledu na to, jak a zda bude dluh splněn. Žalobce má ve vztahu k žalovanému pohledávku, aniž by musel prokazovat, že částku představující škodu v podobě vynaložených nákladů na obhajobu skutečně uhradil.
15. Tuto pohledávku žalobce za žalovaným vyčíslil soud I. stupně částkou 26.100,- Kč a přiznal ji výrokem I. napadeného rozsudku. Právní zástupce žalobce vykonal ve věci celkem 14,5 úkonů právní služby – převzetí a příprava zastoupení ze dne 4. 7. 2014 (1 úkon) stížnost do usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 16. 1. 2015 (1/2 úkon), písemné stanovisko ze dne 7. 4. 2015 (1 úkon), účast na výslechu obviněného ze dne 9. 4. 2015 (1úkon), účast na hlavním líčení ze dne 1. 7. 2015 od 8:30 hodin do 17:00 hodin (5 úkonů), závěrečná řeč v písemné podobě na výzvu soudu ze dne 15. 8. 2015 (3 úkony), účast na hlavním líčení dne 17. 8. 2015 od 9:00 hodin do 13:00 hodin (2 úkony) a účast na veřejném zasedání o odvolání ze dne 24. 11. 2015 (1 úkon), při mimosmluvní odměně ve výši 1.500 Kč/úkon podle ust. § 10 odst. 3 písm. b) a ust. § 7 bod 4 advokátního tarifu, včetně přínáležejícího režijního paušálu ve výši 300 Kč/úkon podle ust. § 13 odst. 1, 3 advokátního tarifu.
16. Částka ve výši 24.200 Kč byla účtována právním zástupcem JUDr. Martinem Klimem společností xxx, jehož spolujednatel a jednatel je žalobce. Touto společností byla uhrazena a byla žalobci následně stržena v rámci odměn za vykonanou znaleckou činnost. Tedy žalobce tuto částku vynaložil.
17. Ve zbytku (zbylá část nákladů obhajoby a náhrada škody z ušlého zisku) byla žaloba zamítnuta výrokem II. rozsudku soudu I. stupně, který nebyl napaden odvoláním.
18. O **nákladech řízení** rozhodl soud I. stupně následovně, když předmětem řízení byly tři samostatné nároky.
19. U náhrady nákladů obhajoby bylo rozhodnuto dle § 142 odst. 2 o. s. ř. Žalobce měl úspěch v 85% a žalovaný v 15%, je nutné od úspěchu žalobce odečíst úspěch žalovaného, tj. žalobce má

nárok na 70% nákladů řízení. Tyto se skládají z mimosmluvní odměny advokáta dle vyhl. č. 177/1996 Sb. ve výši **6.552,- Kč** (4 úkony právní služby po 2.340 – převzetí věci, sepsání žaloby a 2x účast na jednání).

20. U nároku na nemajetkovou újmu z titulu nezákonného rozhodnutí postupoval soud podle ust. § 142 odst. 1 o. s. ř. (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3378/2013). Žalobce má právo na **12.400,-Kč** (4 úkony právní služby po 3.100,-Kč – převzetí věci, sepsání žaloby a 2x účast u jednání).
21. Ke shora uvedeným úkonům právní služby pak přináležejí náhrada hotových výdajů ve výši **1.200,- Kč** podle ust. § 13 odst. 1, 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. (4 úkony právní služby po 300,- Kč – převzetí věci, sepsání žaloby a 2x účast u jednání), náhrada za promeškaný čas ve výši **800,- Kč** podle § 14 odst. 1 písm. a), odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. (8 započatých půlhodin á 100,- Kč na cestě strávené Praha – Brno a zpět v souvislosti s ústními jednáními /2x/), cestovné ve výši **4.786,- Kč** podle § 1 písm. b) a ust. § 4 písm. a) vyhl. č. 463/2017 Sb., na trase Praha – Brno a zpět (2x), tj. 800 km, při spotřebě 6,5l/100 km, ceně benzínu 30,50 Kč/km a náhradě za používání mot. vozidla 4 Kč/km, a daň z přidané hodnoty ve výši **5.404,98 Kč**.
22. U nároku na náhradu škody v podobě ušlého zisku pak byl žalovaný plně úspěšný a ve smyslu ust. § 142 odst. 1 o. s. ř. mu náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300,- Kč podle ust. § 151 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s ust. § 1 odst. 1 písm. a) a ust. § 2 odst. 3 vyhl. č. 254/2015Sb (1 úkon právní služby po 300,- Kč – vyjádření ve věci samé).
23. Soud I. stupně proto žalobci přiznal 30.842,98 Kč (31.142,98 Kč, minus 300,- Kč) výrokem III. rozsudku.
24. Uvedený rozsudek napadl včasným odvoláním žalovaný, a to výrok I. v rozsahu 31.900,- Kč a celý akcesorický výrok III. Ohledně vynaložených nákladů na obhajobu sporoval částku 1.900,- Kč. Fakturou ze dne 15. 4. 2015 vyfakturoval právní zástupce žalobce jen částku 24.200,- Kč. Pokud by žalobce předložil žalované či soudu fakturu na zbývající částku ve výši 1 900,- Kč, bylo by možné postupovat podle § 2952 o.z. Za situace, kdy však žalobcem nebyl vůbec (co od výše 1 900,- Kč) prokázán vznik samotného dluhu, není možné, aby byla žalobci v této výši přiznána náhrada škody. Ohledně nemateriální újmy přiznané v částce 60.000,- Kč (resp. 30.000,- Kč po odečtení plnění žalovaného) žalovaný nepopřel existenci zásahu trestního stíhání do profesního života žalobce, ovšem nemajetková újma tvrzená žalobcem nebyla v přiznané výši náležitě prokázána. Žalovaný odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 28. 11. 2013, č. j. 70 Co 459/2013 – 259. Trestní stíhání žalobkyně v tomto případě trvalo 5 let a 8 měsíců. Žalobkyni byl v daném případě v souvislosti s trestním stíháním pozastaven výkon advokacie, byla v pracovní neschopnosti, trpěla zdravotními problémy a rovněž byla v trestním řízení dvakrát pravomocně odsouzena. V daném případě byl vznik nemajetkové újmy a intenzita zásahu do osobnostní sféry žalobkyně náležitě prokázán a soud přiznal žalobkyni zadostiučinění, kdy přiznaná výše zadostiučinění za jeden měsíc trestního stíhání, byla značně nižší než v případě žalobce. Žalovaný navrhl, aby odvolací soud výrok I. ohledně částky 31 900,- Kč, změnil tak, že se žaloba zamítá.
25. Žalobce požadoval potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného.
26. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek v mezích podaného odvolání (výrok I. jen ohledně částky 1.900,- Kč nákladů obhajoby a 30.000,- Kč nemateriální újma) dle § 212 a § 212a o.s.ř. a dospěl k následujícím závěrům.

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.

27. Náklady obhajoby

28. Dle § 31 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. náhrada škody zahrnuje takové náklady řízení, které byly poškozeným účelně vynaloženy na zrušení nebo změnu nezákonného rozhodnutí nebo na nápravu nesprávného úředního postupu.
29. Dle § 26 zákona č. 82/1998 Sb. pokud není stanoveno jinak, řídí se právní vztahy upravené v tomto zákoně občanským zákoníkem.
30. Dle § 2952 o.z. hradí se skutečná škoda a to, co poškozenému ušlo (ušlý zisk). Záleží-li skutečná škoda ve vzniku dluhu, má poškozený právo, aby ho škůdce dluhu zprostil nebo mu poskytl náhradu.
31. Dle § 1721 o.z. ze závazku má věřitel vůči dlužníku právo na určité plnění jako na pohledávku a dlužník má povinnost toto právo splněním dluhu uspokojit.
32. Tedy “dluh” je povinnost dlužníka uspokojit pohledávku věřitele.
33. Kategorii “vznik dluhu” je třeba odlišovat od “času plnění, resp. splatnosti dluhu”. Čas plnění je kategorií dopadající na realizaci závazkových práv a povinností. Nejde o úpravu jejich vzniku. Je třeba odlišovat čas vzniku závazkových povinností od času jejich plnění. Vznik povinnosti (např. provést určité dílo) může nastat účinností smlouvy. Ta může navíc nastat v rozdílném okamžiku od jejího uzavření (je například odložena určitou odkládací podmínkou či doložením času). Čas plnění se týká až výkonu těchto vzniklých povinností. To, že určitá povinnost (např. provést dílo) ze smlouvy existuje, neznamená ještě nutně, že již může a má být splněna; zde právě záleží na času plnění, tedy splnitelnosti a splatnosti. Existence povinnosti je pouze nezbytnou podmínkou splnitelnosti i splatnosti. Nejde však o pojmy, které by bylo možno směšovat. (Hulmák, M. a kol.: *Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, § 1958).*
34. Uvedený výklad podporují i výkladová pravidla k ustanovení § 2952 o.z. (Hulmák, M. a kol.: *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014*), podle kterých druhá věta § 2952 o.z. je přímou reakcí na soudobou judikaturu, která dovodila, že samotné zatížení jmění osoby dluhem není škodou a že ta vzniká až poté, co je dluh splněn ([Rc 14/2005](#)). Judikatura nepovažovala vznik dluhu za škodu. Toto řešení nedostatečně respektovalo jmění poškozeného, když nejdříve musel ze svého plnit dluh a až poté požadovat po škůdci náhradu. V případě, že dlužník neměl vlastní prostředky na vyrovnání dluhu, ten narůstal o příslušenství, čímž se zhoršovalo i právní postavení škůdce
35. Žalovaný v odvolání směšuje právě otázku vzniku a splatnosti dluhu (resp. nutnosti jeho předchozího splnění žalobcem).
36. Tím, že žalobce byl v trestním řízení zastoupen advokátem, vznikla mu povinnost zaplatit advokátovi hotové výdaje a odměnu za zastupování, neboť výkon advokacie poskytováním právních služeb je úplatný (§ 1 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., zákon o advokacii), tedy vznikl mu dluh. Z hlediska § 2952 o.z. je pak již nerozhodné, zda byla vyvolána i splatnost takto již existujícího dluhu, resp. zda žalobce tento dluh splnil.
37. Dle § 31 odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb. náklady zastoupení jsou součástí nákladů řízení. Zahrnují účelně vynaložené hotové výdaje a odměnu za zastupování. **Výše této odměny se určí podle ustanovení zvláštního právního předpisu o mimosmluvní odměně (vyhl. č. 177/1996 Sb.).**

38. Soud I. stupně určil výši nákladů řízení dle § 31 odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb. a dle vyhl. č. 177/1996 Sb. částkou 26.100,- Kč. Žalovaná takto určenou výši nákladů v odvolání nesporně. Jde dle § 31 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. ve spojení s § 2952 o.z. o škodu, kterou je žalovaný povinen zaplatit žalobci, a to bez ohledu na to, že advokát fakturou ze dne 15. 4. 2015 vyvolal splatnost jen do částky 24.200,- Kč.
39. Odvolací námitka žalovaného tedy není důvodná.
40. **Nemateriální újma**
41. Ve věci je nesporné, že žalobci vznikla nemateriální újma v důsledku trestního stíhání a že je třeba ji odškodnit v penězích. Ostatně žalovaný na tento nárok žalobce již plnil částkou 30.000,- Kč. Mezi účastníky je sporná jen výše zadostiučinění.
42. Kritéria formy a výše zadostiučinění při nezákonném trestním stíhání jsou především povaha trestní věci, délka trestního stíhání a dopady trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené osoby (viz např. rozsudek NS ČR sp. zn. **30 Cdo 2813/2011** uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. **122/2012**). Forma a výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti (viz též rozhodnutí NS ČR sp. zn. **30 Cdo 2200/2015**).
43. Výše přiznaného zadostiučinění by se neměla bez zjevných a podstatných skutkových odlišností konkrétního případu podstatně odlišovat od zadostiučinění přiznaného v případě skutkově obdobném (rozsudek NS ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. **30 Cdo 1747/2014**, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. **67/2016**).
44. Jako srovnatelné případy použil odvolací soud případy projednávané u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 14 Co 466/2016, 14 Co 361/2016 a 14 Co 496/2016.
45. Ve věci **14 Co 466/2016** bylo poskytnuto zadostiučinění **100.000,- Kč** bývalé starostce malé obce, která byla stíhána pro trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby (trest 6 měsíců až 3 roky), zproštěna obžaloby byla dle § 226 písm. b) tr.řádu (skutek není trestným činem), trestní stíhání trvalo 2,5 roku, žalobkyně měla mezi spoluobčany a přáteli špatnou pověst, rodinný život v pořádku, nikoliv dopad do profesní oblasti, měla pokazenou politickou kariéru komunálního politika (chtěla kandidovat ve volbách).
46. Ve věci **14 Co 361/2016** bylo žalobci poskytnuto zadostiučinění **100.000,- Kč**. Byl stíhán pro trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby (trest 6 měsíců až 3 roky), trestní stíhání trvalo 1 rok a 11 měsíců, trestní stíhání mělo dopad do společenské, rodinné i profesní sféry.
47. Ve věci **14 Co 496/2016** bylo žalobci poskytnuto zadostiučinění **300.000,- Kč**. Žalobce byl zaměstnanec obecního úřadu malé obce, stíhán byl pro trestné činy zproněvěry, porušení povinností při správě cizího majetku a zneužití pravomoci úřední osoby (tresty odnětí svobody až na dvě léta, resp. na šest měsíců až tři léta či zákaz činnosti), trestní stíhání trvalo 6 let a 7 měsíců, byl zproštěn obžaloby dle § 226 písm. c) tr.ř., (nebylo prokázáno, že skutek spáchal obžalovaný), měl špatnou pověst v obci a mezi přáteli, poškozeno zdraví, rodinný život v pořádku, žádné pracovní postížení.
48. V nyní projednávané věci **14 Co 314/2018** byl žalobce stíhán pro trestnou činnost převážně obdobného charakteru (trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných), resp. pro trestnou činnost, za kterou hrozil obdobný trest. Žalobce měl špatnou pověst mezi kolegy v akademickém

prostředí a mezi svými klienty ze znalecké činnosti (obdobně jako ve všech srovnávaných případech), byl pracovně postižen vyčleněním ze znalecké činnosti prováděné vysokou školou i odlivem některých klientů z jeho soukromé znalecké činnosti (obdobně jako 14 Co 466/2016 a 14 Co 361/2016). Jiná postižení, např. zdravotní stav či rodinný život žalobce neuváděl (na rozdíl od 14 Co 361/2016 a 14 Co 496/2016), což bezesporu souvisí i z poměrně krátkou dobou trestního stíhání jeden rok.

49. Ve srovnávaných případech připadá na jeden rok trestního stíhání částka přibližně **50.000,- Kč**. Žalobce však nebyl postižen zdravotně ani v rodinném životě. Odvolací soud tak považuje za přiměřené zadostiučinění částkou **45.000,- Kč** za přibližně rok trvajících trestní stíhání.
50. Pokud soud I. stupně zvolil za srovnávaný případ věc vedenou u téhož soudu pod sp. zn. 10 C 264/2012., je toto srovnání v pořádku ohledně výše hrozícího trestu, délky trestního stíhání a zásahu do osobnostní sféry poškozených. Nicméně zvýšení zadostiučinění na dvojnásobek (z 30.000,- Kč na 60.000,- Kč) z důvodů zásahu do profesního života žalobce je přemrštěné a neodráží skutečně krátkou dobu vedení trestního stíhání. I v kontextu s tímto srovnávaným případem považuje odvolací soud za přiměřenou částku navýšenou o polovinu, tedy 45.000,- Kč. (Tato ostatně odpovídá i jazykovému vyjádření v odůvodnění napadeného rozsudku, kde soud I. stupně uvádí, že oproti srovnávanému případu navyšuje zadostiučinění „o polovinu“ a nikoliv „na dvojnásobek“).
51. Případ, kterým argumentuje žalovaný v odvolání (věc projednávaná u Městského soudu v Praze pod sp. zn. **70 Co 459/2013**), vybočuje zcela z výše uvedených srovnávaných věcí. Zde odvolací soud projednával případ advokátky stíhané za trestný čin krivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku (trest 6 měsíců až 3 roky nebo zákaz činnosti), řízení trvalo 5 let a 8 měsíců, poškozená byla před zproštěním obžaloby 2x pravomocně odsouzena, vykonala dokonce dvouletý trest zákazu činnosti, byla zásadně narušena její profesní činnost a zdraví (uvažovala o sebevraždě), částečně byly narušeny i její rodinné vztahy. Za těchto okolností považuje odvolací soud přiznané zadostiučinění 100.000,- Kč za nepřiměřeně nízké, když u takto závažného případu by připadalo na jeden rok trestního stíhání jen asi 20.000,- Kč. V uvedeném případě jde o věc ještě závažnější než ve věci 14 Co 496/2016, kde bylo přiznáno za srovnatelnou dobu trestního stíhání 300.000,- Kč.
52. Při adekvátním zadostiučinění 45.000,- Kč a částce zaplacené žalovaným 30.000,- Kč náleží žalobci jen dalších **15.000,- Kč**. Jelikož soud I. stupně přiznal žalobci 30.000,- Kč, je odvolací námitka žalovaného důvodná do 15.000,- Kč.
53. Na základě shora uvedeného odvolací soud vyhovující výrok I. rozsudku soudu I. stupně napadený odvoláním žalovaného jen v rozsahu 31.900,- Kč ohledně částky 16.900,- Kč (15.000,- za nemajetkou újmu + 1.900,- za náklady právního zastoupení) jako věcně správný potvrdil dle § 219 o.s.ř. a ohledně zbylé částky 15.000,- Kč za nemajetkovou újmu změnil dle § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. a žalobu zamítl.
54. O nákladech řízení před soudem I. stupně bylo rozhodnuto dle § 224 odst. 2 o.s.ř. Nicméně výše náhrady nákladů řízení byla soudem I. stupně určena správně a odvolací soud na podrobné odůvodnění plně odkazuje. Změna napadeného rozsudku, resp. zamítnutí části nároku na nemajetkovou újmu, se ve výši náhrady nákladů řízení nijak neodrazí. Soud i v případě, kdy neposkytne zadostiučinění v žalobcem požadované výši, postupuje vždy dle § 142 odst. 1 o.s.ř. (rozsudek NS ze dne 10. 2. 2015, sp. zn. **30 Cdo 3223/2013**).

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.

55. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř. Žalobce měl v odvolacím řízení plný úspěch, když byl potvrzen jeho nárok na náhradu nákladů trestního řízení 1.900,- Kč a na nemajetkovou újmu, ač ve snížené výši (viz výše uvedené rozhodnutí 30 Cdo 3223/2013). Ve vyúčtování nákladů zastoupení v odvolacím řízení (podání ze dne 8. 10. 2018) požadoval zástupce žalobce jen náklady za řízení o zaplacení nemajetkové újmy, nikoliv za řízení o náhradě nákladů obhajoby, tedy v tomto rozsahu zhodnotil odvolací soud toto podání za vzdání se náhrady nákladů řízení o zaplacení nákladů obhajoby v trestním řízení. Náklady řízení jsou odměna za dva úkony právní služby (účast u odvolacího jednání 5. 10. 2018, porada s klientem dle § 11 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 177/1996 Sb.) 6.200,- Kč, dva režijní paušály dle § 13 odst. 3 vyhlášky 600,- Kč, cestovné 2.488,- Kč (Praha – Brno a zpět – 416 km), ztráta času dle § 14 odst. 3 vyhlášky za 8 půlhodin 800,- Kč a DPH 2.118,48 Kč, celkem 12.206,48 Kč.
56. Přezkumnou činností odvolacího soudu zůstal nedotčen vyhovující výrok I. rozsudku soudu I. stupně ohledně částky 24.200,- Kč a zamítavý výrok II., neboť proti nim nebylo podáno odvolání.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat dovolání do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím soudu I. stupně za podmínek § 237 a § 239 o.s.ř.

Praha 5. října 2018

JUDr. Jana Šrédlová v. r.
předsedkyně senátu